Studie gids

Koninklijk Conservatorium Antwerpen

Masterproef Research & Lecture Performance

AP HOGESCHOOL ANTWERPEN

Academiejaar 2026—2027

Dit boekje is een handleiding voor de **Masterproef Artistiek onderzoek & Lecture Performance**. Het bevat het reglement van de opleidingsonderdelen Masterproef, met de praktische bepalingen.

Coördinator: Yves Senden
Promotoren: Yves Senden, Anne Pustlauk, Korneel Bernolet, Nico Couck en Floris Van der Veken
ASM-verantwoordelijke: Stephanie Proot

Inhoudstafel

1 Inleiding 3

2 Format van het Masteronderzoek 4

3 Indiening van de versies ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

4 Specificaties per vakgroep 5

4.1 Algemene werkwijze 5

4.2 Specificatie voor Masterproef instrument/zang - Vakgroep Strijkers (hoge en lage strijkers) 5

4.3 Specificatie voor Masterproef Compositie 5

4.4 Specificatie voor Masterproef Directie (koor, hafabra) 5

4.5 Masterproef Creatief Eindproject 6

5 Verwachtingen en beoordeling 7

6 Praktische afspraken Master 1 7

7 Praktische afspraken Master 2 8

8 Data en organisatie bevragingen 9

1 Inleiding

Sinds 2011-2012 geeft het KCA aan de **Masterproef** van de opleiding Muziek een tweevoudige invulling. Hierin toont een student aan dat hij/zij enerzijds op een academisch verantwoorde manier in staat is een gefundeerde onderzoekende houding te kunnen koppelen aan de uitvoeringspraktijk, en dat hij/zij anderzijds in staat is in zijn hoofddiscipline aan de vooropgestelde artistieke en technische criteria te voldoen. De Masterproef is derhalve opgesplitst in twee delen: de Masterproef Instrument/Zang, Compositie of Directie (18 ECTS) en de Masterproef Artistiek onderzoek & Lecture Performance (6 ECTS).

Voor studenten Educatieve Master Muziek wordt de totale Masterproef uitgebreid naar drie onderdelen en in totaal 30 ECTS: de Masterproef Instrument/Zang, Compositie of Directie (18 ECTS); de Masterproef Lecture Performance (3 ECTS) en de Masterproef Kunsteducatief Project (9 ECTS). Deze drie onderdelen kunnen in meerdere mate geïntegreerd worden – zie hiervoor ook de studiegidsMasterproef Kunsteducatief Project.

Toeleidingstraject naar de Masterproef (Artistiek onderzoek &) Lecture Performance.
De cursus Research loopt van Bachelor 2 tot en met Master 1, en coacht de student op academische en reflectieve vaardigheden.
De namen van het vak geven meteen de essentie weer:

- Bachelor 2: Onderzoeksvaardigheden
- Bachelor 3: Inleiding tot Artistiek Onderzoek; hier wordt de aanzet gegeven tot relevant artistiek onderzoek via eigen onderzoek.
- Master 1: Artistiek Onderzoek.
- Master 2: Masterproef (Artistiek onderzoek &) Lecture Performance

Bij het begin van Master 1 wordt – in onderling overleg tussen de student, de docent Research (de promotor), bij voorkeur ook de hoofddocent (de eventuele co-promotor) en de coördinator – het onderwerp van de masterproef vastgelegd. De student wordt door zijn/haar promotor individueel en in voortdurend overleg opgevolgd bij het proces. Dit leidt tot de eindversie van het masteronderzoek op het einde van Master 1.
Die eindversie vormt de basis voor de laatste stap, in Master 2: de Masterproef (Artistiek onderzoek &) Lecture Performance.

Belangrijk: er geldt een verticale volgtijdelijkheid tussen enerzijds Artistiek Onderzoek en de Masterproef (**Artistiek onderzoek** &) Lecture Performance. **Studenten die niet geslaagd zijn voor Artistiek Onderzoek (Master 1), kunnen zich met andere woorden niet inschrijven voor Masterproef (Artistiek onderzoek &) Lecture Performance (Master 2).**

In Master 2 is een eventuele aanvulling in functie van uitvoeringspraktijk nog mogelijk tot december; dan wordt **de definitieve versie van de Masterproef** Artistiek onderzoek afgeleverd[1].
Deze aanvulling kan op één van de volgende manieren gebeuren (of een combinatie ervan):

- schriftelijke toevoegingen aan het masteronderzoek die voor Artistiek Onderzoek (master 1) werd geschreven;
- een synthese van het onderzoek, gecombineerd met een video-opname;
- een logboek van het artistiek proces.
- …

In een Lecture Performance zal de student zijn/haar onderzoek voorstellen aan een interne en externe jury, en de link naar de uitvoeringspraktijk ook artistiek aantonen.
Studenten Educatieve Master Muziek dienen géén Masterproef Artistiek onderzoek in Master 2 in, maar presenteren het onderzoek dat ze gevoerd hebben in Master 1 wel in een Lecture Performance (zie ook verder).

2 Format van het Masteronderzoek (Master 1 plus Master 2)

In master 1 zal de student, onder begeleiding van de promotor, relevante bronnen verzamelen, de essentie daarvan neerschrijven volgens de academische geplogenheden en de eerste inzichten **mondeling** presenteren tijdens het halfjaarlijks examen (januari), in aanwezigheid van andere studenten plus de promotor. Daarbij moet er zeker ook aandacht zijn voor de koppeling tussen onderzoek en uitvoeringspraktijk. Die koppeling wordt verder ontwikkeld in het tweede semester. In de daaropvolgende examensessie (juni) presenteert de student de verdere resultaten **mondeling** in aanwezigheid van andere studenten, de promotor, en een tweede jurylid.
De student maakt ook een beknopte schriftelijke neerslag van zijn academische reflectie over artistiek onderzoek. Deze schriftelijke neerslag moet er in hoofdzaak op gericht zijn aan te tonen hoe het onderzoek een impact heeft op zijn artistieke uitvoeringspraktijk. Deze schriftelijke neerslag wordt ingediend op Digitap (zie hieronder, Praktische afspraken).

De schriftelijke neerslag van het onderzoek wordt elektronisch ingediend als PDF-formaat en in een tekstverwerkingsformaat.

In Master 1 (Artistiek Onderzoek) wordt de eindversie ingediend via Digitap in juni 2027 (zie hieronder, Praktische afspraken).

[1] Dit is niet verplicht voor studenten Educatieve Master: zij hebben in Master 2 enkel Masterproef Lecture Performance.

In Master 2 wordt **de eindversie van het artistiek onderzoek (zie master 1 inclusief aanvullingen)**[2] ingediend in december 2026 via Digitap. Dit is het onderdeel van de Masterproef 'Artistiek onderzoek'.

Studenten Educatieve Master Muziek worden vrijgesteld van deze versie (zie opleidingsprogramma) en brengen enkel een Lecture Performance, waar ze hun onderzoek mondeling en door artistieke performance aan de jury presenteren (zie ook verder).
Belangrijk: studenten Educatieve Master Muziek moeten in Master 2 wel een tekst indienen (zie hieronder 7. Praktische afspraken). Die tekst is evenwel dezelfde als die van de eindversie master 1, zónder aanvulling. Enkel het titelblad moet worden aangepast en moet vermelden 'masterpaper' (niet: Artistiek onderzoek), en het juiste academiejaar.

Het indienen van deze versies is **verplicht**.

3 Specificaties per vakgroep

3.1 Algemene werkwijze

De Masterproef Lecture Performance film duurt max. 15 minuten.

3.2 Specificatie voor Masterproef instrument/zang - Vakgroep Strijkers (hoge en lage strijkers)

Indien de GIM wordt verbonden aan het Creatief Eindproject, is het mogelijk een inhoudelijke koppeling te maken met het opleidingsonderdeel Orkesttrekken.

3.3 Specificatie voor Masterproef Compositie

Inhoudelijk ligt de nadruk op een toelichting bij het artistieke traject, verduidelijkt via de methodologie; een toelichting bij de context, stijl, de technische realisatie, het gebruikte instrumentarium, de relatie tot andere kunsten en de maatschappelijke situatie. Bij het onderdeel 'analyse' wordt verwacht dat het eigen werk muziektheoretisch wordt geduid.

- Specificatie voor Masterproef DirectieHet wordt aangeraden aan studenten Directie het keuze-opleidingsonderdeel Onderzoeksproject 1 en 2 op te nemen. Dit werkt verdiepend en biedt bijkomende coaching.
- Rond één of meerdere programmaonderdelen van de repetitie of het eindconcert werkt de student zijn artistiek onderzoek uit in de vorm van een individuele kritische reflectie:
- Een vormanalyse van een compositie waaruit de student conclusies trekt met het oog op het dirigeren ervan.
- Stijlanalyse (bijvoorbeeld: welke eigenschappen van dit werk zijn typisch Stravinsky?).
- Historische situering als aanvulling.
- Keuze en samenstelling van het programma toelichten.

[2] Die aanvullingen zijn niet vereist voor studenten Educatieve Master.

– Artistieke keuzes verantwoorden aan de hand van zijn/haar methodologie, artistiek traject, technische verwerkelijking, instrumentarium, inspiratiebronnen, relatie tot andere kunsten en maatschappelijke situatie.
– Verslag maken van luisterstages: tot welke inzichten is de student gekomen, wat heeft hij bijgeleerd? Bespreking van het repetitieproces, artistiek traject. Verslag van gesprekken met dirigent, vergelijkingen van opnames, vergelijkingen van repetities door verschillende dirigenten van eenzelfde werk.
– De Masterproef met betrekking tot het artistiek onderzoek heeft plaats hetzij na afloop van de Masterproef Directie, hetzij bij één van de voorziene momenten (zie punt 7).

3.4 Specificatie Masterproef Directie

Studenten van de opleiding Dirigeren wordt aangeraden om de keuzevakken Onderzoeksproject 1 en 2 te kiezen.
Studenten schrijven een individueel, kritisch scriptieverslag over een of meer onderdelen van het repetitieprogramma of het afsluitende concert:
a) Een vormanalyse van een compositie, waaruit studenten conclusies trekken met het oog op het dirigeren ervan.
b) Stijlanalyse (bijv. welke kenmerken van dit werk zijn typerend voor Stravinsky?).
c) Historische context om het beeld compleet te maken.
d) Toelichting op de selectie en de opbouw van het programma.
e) Motivering van de artistieke keuzes op basis van de eigen methodologie, het artistieke traject, het technische proces, de instrumenten, inspiratiebronnen, de relatie tot andere kunstvormen en de maatschappelijke context.
f) Verslag over stages als toehoorder: welke inzichten heeft de student opgedaan, wat heeft hij geleerd? Bespreking van het repetitieproces en het artistieke traject. Verslag over gesprekken met de dirigent, vergelijkingen van opnames, vergelijkingen van repetities van hetzelfde werk door verschillende dirigenten. Het masterexamen met betrekking tot de academische reflectie vindt plaats ofwel na het masterexamen dirigeren, ofwel op een van de vooraf vastgestelde data (zie §7.3)

3.5 Specificatie Masterproef Creatief Eindproject

– De student realiseert een creatief project van 60 minuten waarbij hij/zij optreedt als musicus en (co-)concertorganisator. De student kan hiervoor samenwerken met medestudenten en/of externe kunstenaars. Het concertproject bevat geen werken die in de examens instrument of kamermuziek gepresenteerd worden. Het Creatief Eindproject dient gepresenteerd te worden tijdens de daarvoor bestemde examenperiode (periode na de paasvakantie tot einde juni)
– Rond één of meerdere programmaonderdelen van de masterproef Creatief Eindproject werkt de student een individuele kritische reflectie uit (= artistiek onderzoek), neergeschreven in de masterpaper. Aangezien de reflectie en de uitwerking van het Creatief Project intrinsiek met elkaar verweven zijn, zal tijdens de uitvoering van het Creatief Project ten volle duidelijk worden op welke manier de reflectie tot het resultaat heeft geleid. Dit is zowel een individueel proces van de student die de kritische reflectie heeft uitgewerkt, als van de medestudenten en derden met wie hij heeft samengewerkt. Onmiddellijk na afloop van het Creatief Project wordt de student uitgenodigd

om in een vraaggesprek met de jury zijn artistiek onderzoek verder toe te lichten.

1 Indien het onderwerp zich ertoe leent en het organisatorisch haalbaar is, kan, in overleg met de verantwoordelijke docenten (Jeroen Malaise voor het Creatief Eindproject; Yves Senden voor het artistiek onderzoek), toch geopteerd worden voor een apart (dus niet op de dag van het Creatief Project) ingericht vraaggesprek met de jury aangaande het artistiek onderzoek.
2 Oplevering van een individueel verkoopsdossier voor het uitgevoerde eindproject/recital, conform de specificaties van de verantwoordelijke docent van het opleidingsonderdeel.

4 Verwachtingen en beoordeling

Volgende inhoudelijke en vormelijke aspecten worden in acht genomen bij de beoordeling van de Masterproef Artistiek onderzoek & Lecture Performance:

- Het onderzoek moet in eerste instantie een meerwaarde hebben voor de artistieke uitvoering. De meerwaarde moet er minimaal in bestaan dat de reflectie voor de student zelf tot een nieuw inzicht leidt, praktijkgebonden; in dat geval is er sprake van 'artistiek onderzoek met nieuw persoonlijk inzicht'. Bijkomend (maar niet noodzakelijk) kan het onderzoek van die aard zijn dat er ook onontgonnen terrein wordt verkend; in dat geval is er sprake van 'artistiek onderzoek met nieuwe output'.
  Deze band tussen onderzoek en artistieke praxis moet duidelijk beschreven zijn in het masteronderzoek.
- Is de student kritisch? Is alle informatie relevant, niet gekopieerd?
- Is het masteronderzoek qua vormgeving en taalgebruik verzorgd en foutloos? Werd de Schrijfwijzer gevolgd?
- Is er een overzichtelijke en duidelijke structuur in het werk? Beantwoordt de conclusie de vragen gesteld in de inleiding van het werk?
- Werden er voldoende bronnen verzameld en werden deze op een goeie manier gebruikt? Is de biblio- en discografie divers genoeg, en up-to-date? Werd er kritisch gereflecteerd over de gehanteerde bronnen?
- Heeft de student de opdracht zoals gevraagd en beschreven in deze studiegids nauwgezet uitgevoerd?

5 Praktische afspraken Master 1

De organisatie van de **mondelinge presentaties** maakt deel uit van de examensessies en wordt tijdig meegedeeld.

De organisatie voor het indienen van de geschreven tekst behelst het volgende:

- Er wordt enkel een digitale versie ingediend (een papieren versie is niet nodig).
- Indienen gebeurt via Digitap, in twee formaten: een .pdf-formaat én een tekstverwerkingsformaat (.doc, .docx, .odt enz.).

- Eventuele bijbehorende bestanden (bijlagen, partituren e.d.) mogen de omvang van 400 MB niet overschrijden.
- Naam van het bestand: Naam_Voornaam_eindversie.extensie; bv. Jones_Tom_eindversie.docx., Jones_Tom_eindversie.pdf.
- De tekst mag zowel in het Nederlands, Frans, Duits als in het Engels ingediend worden. Steeds wordt een verzorgde, foutloze tekst verwacht.

Dit zijn de deadlines:

- September-oktober 2026: overlegmoment (student, hoofdvakdocent, docent artistiek onderzoek, coördinator): bepalen van onderwerp.
- Ma. 7 juni 2027 23.59 uur: de eindversie van de tekst wordt ingediend via Digitap.
- Deadline tweede examenperiode: ma. 16 augustus 2027 23.59uur; indienen via Digitap.

Periode/datum	algemeen	versie	Digitaal naar	Papieren versie
September/Oktober 2026	overlegmoment			
Ma 07.06.2027, 23.59 uur		**eindversie**	Digitap	[niet]
Ma 16.08.2027, 23.59 uur	Tweede zittijd	**eindversie**	Digitap	[niet]

6 Praktische afspraken Master 2

Dit zijn de vereisten voor het masteronderzoek:

- Er wordt een digitale versie ingediend.
- Digitaal indienen gebeurt via Digitap, in twee formaten: een .pdf-formaat én een tekstverwerkingsformaat (.doc, .docx, .odt enz.).
- Eventuele bijbehorende bestanden (bijlagen, partituren e.d.) mogen de omvang van 400 MB niet overschrijden.
- Naam van het bestand: Naam_Voornaam_Masteronderzoek.extensie; bv. Jones_Tom_Masteronderzoek.docx., Jones_Tom_Masteronderzoek.pdf.
- Overleg met je hoofdvakdocent of hij een papieren versie wenst (maak daarover onderlinge afspraken).
- De tekst mag zowel in het Nederlands, Frans, Duits als in het Engels ingediend worden. Steeds wordt een verzorgde, foutloze tekst verwacht.
- Specifiek voor studenten Educatieve master: de tekst die ingediend wordt, is gelijk aan die van de eindversie master 1, zónder aanvulling. Enkel het titelblad moet worden aangepast en moet vermelden ‘masterpaper’ (niet: Artistiek onderzoek), en het juiste academiejaar.

Dit zijn de deadlines:

- Ma.7 december 2026 23.59uur: digitaal indienen (Digitap) van de definitieve versie van het masteronderzoek, met aanvullingen indienen van toepassing. Studenten compositie hebben een aparte deadline: Ma. 01 maart 2027 23.59uur.
- Deadline tweede examenperiode: Ma. 16 augustus 2027, 23.59 uur; digitaal indienen via Digitap.
- Papieren versies zijn niet nodig, tenzij Yves Senden daar uitdrukkelijk om verzoekt. Indien dat dat het geval is, zal hij de student in kwestie persoonlijk contacteren.

Periode/datum	algemeen	versie	Digitaal naar	Papieren versie
Ma 07.12.2026, 23.59 uur	Niet voor studenten compositie	**Masteronderzoek**	Digitap	Enkel op verzoek van Yves Senden
Ma 01.03.2027, 23.59 uur	enkel voor studenten compositie	**Masteronderzoek**	Digitap	Enkel op verzoek van Yves Senden
Ma. 16.08.2027 23.59 uur	Tweede zittijd	**Masteronderzoek**	Digitap	Enkel op verzoek van Yves Senden

7 Data en organisatie bevragingen

De student moet de resultaten van zijn onderzoek voorleggen aan een jury.
De Lecture Performances, waarin het onderzoek gevoerd zal worden gepresenteerd, worden online georganiseerd als volgt:

- Eerste examenperiode
  - 22.02.2027 23.59uur: uploaden film (Panopto)
  - 15.03.2027: jury stuurt de vragen naar de student via e-mail
  - 17.03.2027: student beantwoordt de vragen via e-mail
- Tweede examenperiode
  - 16.08.2027: uploaden film (Panopto)
  - 20.08.2027: jury stuurt de vragen naar de student via e-mail
  - 24.08.2027: student beantwoordt de vragen via e-mail